



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 498/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Slovak Estate s.r.o.**, Tallerova 4, Bratislava, IČO 50 050 907, zastúpenej Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., Kupeckého 33, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/38/2024-145 z 22. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 23. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 6C/47/2023, ktorého predmetom bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, mala sťažovateľka procesné postavenie žalovanej v 1. rade.

3. Uznesením č. k. 6C/47/2023-104 z 13. februára 2024 okresný súd konanie zastavil podľa § 145 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na základe späťvzatia žaloby žalobkyňou (prvý výrok). Sťažovateľke a žalovanému v 2. rade nepriznal náhradu trov konania podľa § 257

CSP (druhý výrok), konštatujúc existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalobkyne spočívajúcich v jej nepriaznivej majetkovej situácii.

4. O odvolaní sťažovateľky krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu v jeho napadnutom výroku o náhrade trov konania potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie krajského súdu namieta nesprávnu aplikáciu § 257 CSP, ku ktorej sa jej krajský súd neumožnil pred vydaním rozhodnutia vyjadriť, čím došlo k zásahu do jej práva na spravodlivé súdne konanie. Napadnuté uznesenie je preto podľa jej názoru prekvapivé. Ďalej tvrdí, že iba samotná nepriaznivá finančná situácia žalobkyne nemôže byť dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania úspešnej sťažovateľke, a to s ohľadom na priebeh konania vedeného okresným súdom. Sťažovateľka totiž ihneď po podaní žaloby žalobkyni objasnila existujúcu platnú a účinnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na predkupné právo spoluvlastníkov v rámci oddľžovacieho procesu. Napriek tomu žalobkyňa bezdôvodne zotrvala na podanej žalobe, pričom až na pojednávaní uskutočnenom 30. januára 2024 vzala jej právna zástupkyňa žalobu späť. Sťažovateľka teda preukázateľne zavinila vznik trov konania spojených s vypracovaním právnych podaní a účasťou sťažovateľky na pojednávaní, pričom k späťvzatiu žaloby žalobkyňa pristúpila, až keď nedôvodnosť podanej žaloby potvrdil sudca okresného súdu v rámci predbežného právneho posúdenia. Sťažovateľka súčasne namieta nedostatok riadneho odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o nepriznaní nároku na náhradu trov konania sťažovateľke a žalovanému v 2. rade.

7. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane judikuje, že v súlade s princípom subsidiarity a jeho postavením mimo sústavy všeobecných súdov je posledným možným nástrojom na odstránenie prípadnej neústavnosti, avšak nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomocí všeobecných súdov. Pred podaním ústavnej sťažnosti je preto potrebné vyčerpať všetky dostupné prostriedky nápravy, čím je aj podanie mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania.

8. Z dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu [napr. I. ÚS 275/2018 (ZNaU 74/2018), I. ÚS 387/2019, I. ÚS 196/2021, I. ÚS 255/2021, III. ÚS 529/2021, III. ÚS 281/2021, IV. ÚS 34/2021 (ZNaU 71/2021), IV. ÚS 268/2022, I. ÚS 2/2023 a iné] pritom nesporne vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu v otázke nároku na náhradu trov konania je rozhodnutím konečným, a teda ho možno považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Zákonný § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter

rozhodnutia o matérii konania, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym rozhodnutím. To platí bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodoval o odvolaní v časti nároku na náhradu trov konania, alebo o nich ako súd rozhodol sám.

9. Možno teda uzavrieť, že napadnuté uznesenie krajského súdu predstavuje rozhodnutie, ktorým sa pred krajským súdom ako súdom odvolacím skončilo konanie o tomto nároku s konečnou platnosťou. Vychádzajúc z dôvodov ústavnej sťažnosti v danej veci, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka namieta prekvapivosť a absenciu riadneho odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, čo možno nepochybne podradiť pod dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Záver o danosti tvrdenej vady zmätočnosti je pritom v plnej právomoci najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Nemožno preto prisvedčiť tvrdeniu sťažovateľky, že v danom prípade nebolo dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu prípustné a že sťažovateľka vyčerpala všetky prostriedky priznané zákonom na ochranu jej práv.

10. Z dôvodov ústavnej sťažnosti pritom vyplýva, že sťažovateľka dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu neuplatnila, čo znamená, že nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

11. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ nevyužil prostriedok ochrany svojich práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, teda nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017, I. ÚS 196/2021). Keďže sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti netvrdila, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Ústavný súd z týchto dôvodov ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu